

Burgerschapsweek 2020

Les Bovenbouw over éénouder- en gescheiden gezinnen

Inleiding

Van 18 tot 22 mei 2020 is de week van de burgerschap. Elk jaar staat een ander thema centraal. Dit jaar is het thema "Gezin". Steeds meer kinderen groeien in onze samenleving op in een eenoudergezin of in een zogenoemd 'gebroken gezin', dat wil zeggen met ouders die gescheiden zijn. In 2019 bleek uit een onderzoek dat één op de zes kinderen (16%) opgroeit in een éénouder gezin en uit een onderzoek in 2017 bleek dat bijna één op de drie (30%) kinderen opgroeit in een gebroken gezin. In sommige van deze gezinnen is er sprake van co-ouderschap waardoor de kinderen net zo veel tijd thuis bij de moeder als bij de vader doorbrengen. Toch woont nog 70% van de kinderen met gescheiden ouders bij de moeder.

Soms is een eenoudergezin een bewust keuze geweest en gaat het goed af. Het kan echter ook geen bewuste keuze zijn of tegenvallen als het bijvoorbeeld gepaard gaat met armoede en verdriet, omdat het gezin met slechts één ouder moeilijk rond komt of omdat er geen tweede ouder is om de zorgtaken mee te delen. Voor gescheiden ouders zijn er ook uiteenlopende gevallen die soms goed en soms minder goed uitpakken voor zowel de ouders als de kinderen.

In deze les gaan we aan de hand van korte verhalen filosoferen over wat het betekent om enkel één ouder te hebben of wat het betekent om te moeten pendelen tussen twee gescheiden ouders.

Kern 1

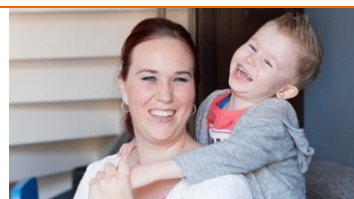
Als je deze les thuis doet, zoek je een ouder op of iemand anders bij je thuis waar je deze les samen mee kunt doen. Ben je op school, dan kan jouw juf of meester je helpen bij de les.

- **Lees het volgende verhaal en denk na over de vragen die eronder staan. Je hoeft de antwoorden niet op te schrijven, bespreek ze met elkaar en vraag door.**

De vragen die na het verhaal komen worden filosofische vragen genoemd. Filosoferen is het nadenken over dingen waar niet makkelijk een antwoord voor te vinden is. De antwoorden die jij geeft op een filosofische vraag kunnen verschillen van de antwoorden die iemand anders geeft. Bij dit soort vragen is er geen goed of fout antwoord, het is je mening of je gevoel of je idee. Probeer elke keer bij de vragen en antwoorden door te denken en door te vragen met de vragen die eronder staan.

Femke is bewust alleenstaande moeder: 'Dit is de beste beslissing die ik ooit had kunnen nemen'

Femke (38) wist het al toen ze heel jong was: later zou ze moeder worden. Maar toen de juiste man niet op haar pad kwam, moest ze toch echt zelf actie ondernemen om haar droom te realiseren. Ze werd Bewust Alleenstaande Moeder (BAM) van Sevijn (2,5) en Juna (4 maanden).

Waar bleef die droomman?

“Ik was 34 jaar en had nog geen echt serieuze relatie gehad – mijn droomman was ik nog niet tegengekomen.”

Femke besloot om alleen mama te worden. Dat deed ze door naar de dokter in het ziekenhuis te gaan. Daar kon de dokter haar helpen om zwanger te worden van een baby. Na een jaar was het zover.

Eerste echte grote liefde

Toen Femke een baby kreeg werd ze mama en ze werd meteen verliefd op haar baby: “Ik kreeg een zoon, mijn eerste echte grote liefde! Sevijn had een moeilijke start en moest een paar dagen op de kinderafdeling blijven. Na vijf dagen mochten we naar huis en kon ik op mijn roze wolk gaan zitten. En daar zijn we blijven zitten, want Sevijn is een heel makkelijk kind. We fladderden samen het eerste jaar door.”

Honderd procent broer en zus

“Ik wilde heel graag een broertje of zusje voor Sevijn. Kort voor zijn eerste verjaardag ging ik opnieuw naar de huisarts voor een verwijzing. Ik werd weer zwanger en Juna werd geboren. Toen had Sevijn een zusje.

In pyjama ontbijten

Het is wel heel hard werken voor mama Femke om alleen voor twee kinderen te zorgen en ook nog te werken. Femke: “De kinderen gaan twee dagen naar een kinderdagverblijf en een dag naar opa en oma. Als ze iets leuks doen of Sevijn iets grappigs zegt, deel ik dat meteen in een app met mijn ouders. En ik heb samen met een vriendin en haar moeder en mijn moeder een groepsapp waar ik ook altijd mijn foto's en video's in kwijt kan.”

“Ik ben het gelukkigst als ik op een vrije dag lekker rustig aan kan doen met mijn kinderen. In pyjama ontbijten, samen knuffelen – niets bijzonders. Ik geniet daar enorm van. Sevijn kletst me al de oren van mijn hoofd. Ik ben zo benieuwd naar de band die mijn kinderen straks met elkaar hebben.”

“Bewust Alleenstaand Moeder worden, is het beste besluit dat ik ooit heb kunnen nemen. We zijn compleet nu met z'n drieën. Ik heb geen man nodig om gelukkig te zijn. Ik sta wel open voor een relatie, maar ik ben zeker niet op zoek. Wie weet komt er nog iemand op mijn pad. Maar ik weet zeker dat geen man mij zo gelukkig kan maken als deze twee kinderen dat doen!”

“De naam Sevijn hoor je niet veel, ik heb hem gevonden op een namensite. Het was fijn dat ik over zoiets belangrijks als een naam met niemand in discussie hoefde te gaan. Dat is een van de voordelen van het Bewust Alleenstaand Moederschap!”

Bron: <https://www.vriendin.nl/persoonlijke-verhalen/femke-is-bewust-alleenstaande-moeder-dit-is-de-beste-beslissing-die-ik-ooit-had-kunnen-nemen/> Geraadpleegd: 5/5/2020.

Begripsvragen:

1. Waarom koos Femke ervoor kinderen te nemen zonder een partner
2. is Femke blij met haar kinderen zonder een partner?
3. is het leven makkelijk voor Femke zonder een partner?

Voorstellingsvragen:

3. Als je Femke was, zou je dan dezelfde keuze maken of zou je iets anders doen?
4. Hoe denk je dat haar kinderen Sevijn en Juna zich voelen in dit gezin?
5. Wat herken je in het verhaal van Femke en haar kinderen? Wat is hetzelfde bij jou thuis?
6. Wat is er anders in jouw gezin ten opzichte van het verhaal van het gezin van Femke?

Filosofische vraag : Kun je als kind gelukkig zijn in een éénoudergezin?

Vervolg vragen:

- Waarom denk je dat?
- Wat heb je als kind eigenlijk allemaal nodig om gelukkig te zijn in een gezin?
- Kan één ouder daar voor zorgen of heb je daar twee (of meer?) ouders voor nodig?
- Welke voordelen kun je bedenken bij het hebben van slechts één ouder?
- Welke nadelen kun je bedenken bij het hebben van één ouder?
- Welke voordelen kun je bedenken bij het hebben van twee ouders?
- Welke nadelen kun je bedenken bij het hebben van twee ouders?
- Vind je dat kinderen het recht moeten hebben om te weten wie hun (biologische) vader is?
- Waarom vind je dat wel of niet belangrijk?
- Vind je dat de overheid daar een wet over moet maken of moet de overheid de mensen vrij laten daarin?
- Waarom vind je dat?
- Zou het ook anders kunnen?

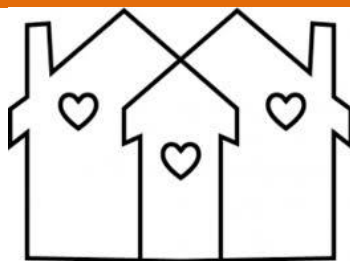
Kern 2

Als je deze les thuis doet, zoek je een ouder op of iemand anders bij je thuis waar je deze les samen mee kunt doen. Ben je op school, dan kan jouw juf of meester je helpen bij de les.

- **Lees onderstaand verhaal en denk na over de vragen die eronder staan. Je hoeft de antwoorden niet op te schrijven, bespreek ze met elkaar en vraag door.**

De vragen die na het verhaal komen worden filosofische vragen genoemd. Filosoferen is het nadenken over dingen waar niet makkelijk een antwoord voor te vinden is. De antwoorden die jij geeft op een filosofische vraag kunnen verschillen van de antwoorden die iemand anders geeft. Bij dit soort vragen is er geen goed of fout antwoord, het is je mening of je gevoel of je idee. Probeer elke keer bij de vragen en antwoorden door te denken en door te vragen met de vragen die eronder staan.

Dit verhaal wordt verteld door de ogen van een kind van gescheiden ouders die samen de zorg van het kind op zich nemen. Dat heet co-ouderschap. Het kind heeft dan twee plekken waar het woont en pendelt heen en weer tussen thuis bij mama en thuis bij papa. De naam van het kind wordt in dit verhaal niet genoemd.

Co-ouderschap, gezien door de ogen van een kind

Alweer 20 jaar. Ouders verspreid over drie huizen, moeder met twee kinderen van een tweede man, vader met een dochter van een tweede vrouw en een stiefvader, die al 18 jaar in zijn leven is, opnieuw begonnen met een vrouw met twee jonge kinderen. Ze hebben allemaal hun best gedaan voor hem, maar hij voelt zich nergens welkom.

Co-ouderschap, ieder de helft

Pas anderhalf jaar. Zijn vader en moeder gaan uit elkaar. Ze kiezen voor co-ouderschap, ieder de helft. Hij hobbelt op en neer, tussen twee huizen en later tussen twee gezinnen. Krijgt bij moeder eerst een stiefvader, dan ook nog een halfbroer en -zus en later ook bij vader een stiefmoeder en een halfzus. Het is allemaal goed geregeld en iedereen kan met elkaar door één deur. Ze vieren met elkaar verjaardagen en sinterklaas. Een 'happy extended family'.

Co-ouderschap en 16 jaar

Toch gaat ie zich onprettig voelen bij het op en neer verhuizen en na eerst een aanpassing in de wisselingen, volgt uiteindelijk op zijn 16e het verzoek toch weer op één adres te mogen wonen. Hij kiest voor zijn moeder en stiefvader en heeft grote moeite het aan zijn vader te vertellen. Ook dat verloopt uiteindelijk prima. Voor de moeder voelt het alsof haar nest weer compleet is, een ontspanning van een spanning die eerder niet gevoeld was. Maar dan barst een jaar later ook het huwelijk van zijn moeder en stiefvader, vooral voor de kinderen volkomen onverwacht.

17 jaar

Al en nog maar 17 jaar. Zo op de rand van volwassen worden, het uitspreiden van zijn vleugels, voelt hij zich ernstig benadeeld. Hij moet dit voor de tweede keer meemaken, hij weet niet bij wie hij moet zijn, is boos op iedereen. Nog een verhuizing gaat hem niet in de koude kleren zitten en uiteindelijk op kamers, voelt het alsof ie nooit ergens thuis is. Hij is een burn-out nabij.

20 jaar

Alweer 20 jaar. Een verhaal van een kind, jongen, man bijna, die nooit echt het gevoel had ergens bij

te horen en van volwassenen die hun best hebben gedaan om er ondanks verbroken relaties iets van te maken. Is co-ouderschap een kind in tweeën delen of het kind het recht op een vader én moeder geven? Is het gebrek aan offerbereidheid van één partner om je kind alleen bij je ex-partner te laten wonen, of is het beiden de lasten en lusten delen. Is het gedacht vanuit de ouders of is het gedacht vanuit het kind? Is het een kind de mogelijkheid ontzeggen zich ergens echt thuis te voelen, of is het een kind de mogelijkheid geven zich op meer plaatsen thuis te voelen?

Hij is nog steeds voorstander van co-ouderschap, maar de wonden zijn nog niet geheeld.

Bron: <https://nieuwestap.nl/co-ouderschap-verhaal-van-een-kind/> geraadpleegd 5/5/2020

Begripsvragen:

1. Dit kind heeft ouders verspreid over drie huizen. Hoe kan dat?
2. “Ze hebben allemaal hun best gedaan, maar hij voelt zich nergens welkom” Hoe kan dat?

Voorstellingsvragen:

3. Waarom zijn de ouders van het kind gescheiden denk je?
4. Kun je je voorstellen hoe dit kind zich voelt? Hoe en waarom denk je dat?
5. Hadden zijn ouders het denk je anders of beter kunnen doen?
6. Zo ja wat? En waarom denk je dat dat beter is
7. Wat herken je in het verhaal? Wat is hetzelfde bij jou thuis?
8. Wat is er anders in jouw gezin ten opzichte van het verhaal van dit gezin?

Filosofische vraag : Kun je als kind gelukkig zijn in een gescheiden gezin?

- **Vervolg vragen:**
- Waarom denk je dat?
- Wat heb je als kind eigenlijk allemaal nodig om gelukkig te zijn in een gezin?
- Kan gescheiden gezin goed zorgen voor een kind of heb je daar twee (of meer?) ouders die in één huis samen wonen voor nodig?
- Welke voordelen kun je bedenken bij het hebben van gescheiden ouder?
- Welke nadelen kun je bedenken bij het hebben van gescheiden ouder?
- Welke voordelen kun je bedenken bij het hebben van gescheiden ouders met twee(of drie) huizen?
- Welke nadelen kun je bedenken bij het hebben van twee ouders in één huis?
- Vind je dat kinderen het recht moeten hebben op twee ouders in één huis?
- Waarom vind je dat wel of niet belangrijk?
- In hoeverre vind je dat ouders die niet meer gelukkig met elkaar zijn en willen scheiden rekening moeten houden met de wensen van het kind (of de kinderen)?
- Wat mag een kind allemaal eisen van zijn gescheiden ouders?

- Vind je dat de overheid daar een wet over moet maken of moet de overheid de mensen vrij laten daarin?
- Waarom vind je dat?
- Zou het ook anders kunnen?

Afsluiting

Nu je met elkaar in gesprek bent gegaan naar aanleiding van de verhalen en de filosofische vragen heb je misschien ook al gesproken over wat we daar nu van herkennen. Hoe het bij jouw thuis is en hoe het bij andere kinderen is. En ook over wat we kunnen bedenken om kinderen gelukkig te maken in verschillende gezinnen, of die kinderen nu één, twee of gescheiden ouders hebben.

- **Maak de volgende opdracht.**

Schrijf/maak een kort gedicht/tekening/filmpje of iets anders over de vraag :

Hoe kan een kind gelukkig (gemaakt) worden met één ouder / met gescheiden ouders?